

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет інформаційних технологій та управління

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 4 від 29.01.18 р.
Голова Приймальної комісії
В.О.Огнев'юк

**Програма
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ**

ОР: "Магістр"
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
На базі: ОР "Бакалавр"

«ПОГОДЖЕНО»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

«РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри фінансів та
економіки
Протокол № 1 від 10.01.18 р.

А.Ю.Рамський

Київ 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового випробування зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою фінансів та економіки факультету інформаційних технологій та управління на основі рівня бакалавр.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Фахове випробування проводяться за основними дисциплінами навчального плану підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на «Фінанси, банківська справа та страхування».

Мета фахових випробувань – перевірка теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітнього рівня «бакалавр» і відповідності її вимогам підготовки студента.

Фахові випробування проводяться в тестовій формі. Абітурієнту пропонується дати відповіді на 30 тестів закритого типу та 1 тест відкритого типу (задача).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

До складу фахового випробування для вступу на ОР Магістр внесено базові питання з дисциплін: «Фінанси», «Міжнародні фінанси», «Фінанси

підприємств та організацій», «Фінансовий менеджмент», «Банківська справа» та «Страховання», які згруповані у 12 основних тем.

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Предмет науки про фінанси. Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів: зміст, властивості, призначення, та взаємозв'язок. Об'єкти і суб'єкти розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту.

Тема 2. Фінансова система України

Поняття фінансової системи, теоретичні основи її побудови. Зміст та структура фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин, їх характеристика. Взаємовідносини між окремими сферами та ланками фінансової системи.

Тема 3. Фінансова політика

Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Завдання і принципи фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики.

Тема 4. Фінанси господарських суб'єктів

Сутність фінансів господарських суб'єктів, принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Капітал підприємства. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні й залучені грошові кошти. Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності.

Тема 5. Податки і податкова система

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України.

Тема 6. Бюджет і бюджетна система

Бюджет як економічна і правова категорія. Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Джерела формування доходів державного бюджету.

Тема 7. Гроші та грошовий обіг

Походження і суть грошей. Роль грошей в ринковій економіці. Види грошей. Функції грошей. Організація грошового обігу. Складові елементи національної валютної системи. Суть і види валют. Грошова система України. Поняття грошової системи та її елементи.

Тема 8. Інфляція та грошові реформи

Суть інфляції та її основні форми: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально-економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ.

Тема 9. Форми і види кредиту

Необхідність і суть кредиту. Роль кредиту в ринковій економіці. Суб'єкти і об'єкти кредитних стосунків. Кредитна політика держави. Державний кредит. Функції кредиту. Основні форми кредиту: банківський, комерційний, споживчий, державний, міжбанківський, міжнародний. Види кредиту. Принципи кредитування.

Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні відносини

Суть міжнародних валютних відносин. Поняття валютної системи. Основні елементи національної валютної системи. Сутність та класифікація валют. Міжнародні валютно-кредитні організації.

Тема 11. Банківська система України

Банківська система України, її організація. Роль і функції Національного Банку України. Облікова ставка ЦБ і її дія на економічні процеси. Комерційні банки, їх роль в економіці, функції, завдання, джерела грошових коштів. Види комерційних банків. Функції комерційних банків. Принципи кредитування.

Тема 12. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Основні операції страхових компаній.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України // Відомості ВРУ, 1996, №30, ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України // Відомості ВРУ, 2010, № 50, с. 1778, ст. 572.
3. Податковий кодекс України // Відомості ВРУ, 2011, № 13, с. 556, ст. 112.
4. Господарський кодекс України // Відомості ВРУ, 2003, №18, ст.144.
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України від 09.02.2001 - 2001 р., № 5, ст. 30.

6. Закон України «Про страхування» // Відомості Верховної Ради України від 30.04.1996 - 1996 р., № 18, ст. 78.
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» // Відомості Верховної Ради України від 04.01.2002 - 2002 р., № 1, ст. 1.
8. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни - 3-тє вид., випр. і допов. - К. : Знання-Прес, 2015.
9. Андріанова І.І., Ісайко В.А. Фінанси підприємств. Практикум: навч.-метод, посібник / Національна академія держ. управління при Президентові України. Одеський регіональний ін-т держ. управління. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2007.
10. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси. - К., 2004
11. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2014. - 743 с.
12. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. - М.: "ОЛИМП-БИЗНЕС", 1997.
13. Брюховецька Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посібник / Донецький ун-т економіки та права. Кафедра фінансів. - Донецьк : ДонУЕП, 2006. - 215с.
14. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник. - НІОС, 2006. - 416.
15. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. - К.: Вища школа, 2006.
16. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: навч. посібник. - К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2015. - 481с.
17. Гроші та кредит: підручник / Б.С. Івасів; Тернопільська академія народного господарства. - Т.: Карт-бланш, 2005. - 528 с.
18. Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук [та ін.]; заг. ред. М.І. Савлук; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - 4 вид., перероб. і доп. - К. : КНЕУ, 2014. - 744 с.
19. Гроші та кредит: навч. посіб. / [М.І. Крупка та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки]; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2014. - 406 с.
20. Демиденко Л.М., Субботович Ю.Л. Податкова система. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2007.
21. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 7-ме вид., випр. і перероб. - К.: Знання-Прес, 2008. - 719 с.
22. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. - К.: Кондор, 2003.
23. Кириленко О.П. - Фінанси (Теорія та вітчизняна практика). Навч. посібник, - Тернопіль, Економічна думка, 2000.
24. Лагутін В.Д. Кредитування: Теорія і практика: Навч. посібник. - 4.вид., стер. - К.: Знання, 2004. - 215 с.
25. Лютий І.О., Демиденко Л.М., Романюк М.В., Тропіна В.Б., Субботович Ю.Л. Податкова система: Навч.посіб. - 2009.
26. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - 2 видання переробл. і доповн. - К.: Знання, 2008. - 679 с.

27. Мікроекономіка: практикум: Навч. посіб. / За ред. В.Д. Базилевича. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2010. - 491 с.
28. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / С. Панчишин та ін. (пер. з англ.). - К.: Основи, 1999. - 967 с.
29. Місцеві фінанси: підручник / за редакцією О.П.Кириленко/. - К. Знання, 2006. – 677с.
30. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія). - К.: КНЕУ, 2008.
31. Павлюк К.В. Бюджетна система України. - К., 2008.
32. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С.О., Куліш А.П. Фінанси підприємств: Підручник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана / А. М. Поддєрьогін (наук.ред.). - б.вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2006.
33. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Національний банк України; Університет банківської справи. - К.: УБС НБУ, 2007.
34. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2008-1019 с.
35. Теорія фінансів: Підручник / За ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія, Л.Л. Лазебник, В.Б. Тропіна/ К.: ЦУЛ, 2010.
36. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - 6-те вид., перероб. та допов. - К.: КНЕУ, 2006. - 552 с.
37. Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учеб. для вузов / Под ред. Г.Б. Поляка. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.
38. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник / В.М. Шелудько. - К.: Знання, 2006. - 535 с.

Зразок тесту.

1. Страховий ринок – це:
 - а) страхові відносини, встановлені законодавчо в інтересах забезпечення соціальної та економічної стабільності держави;
 - б) система економічних відносин, що виникають з приводу купівлі-продажу специфічного товару "страхової послуги" в процесі задоволення суспільних потреб у страховому захисті;
 - в) об'єднання страхових компаній для спільного страхування великих, маловідомих або фінансових ризиків;
 - г) фінансові відносини, що виникають з приводу купівлі-продажу страхового поліса.
2. Фінансова надійність страховика забезпечується:
 - а) розміром статутного та гарантійного фонду, достатньою величиною страхових резервів, перевищенням фактичного запасу платоспроможності над нормативним;

- б) збалансованим страховим портфелем, величиною страхових резервів, кількістю учасників страховика, розміром статутного та гарантійного фонду;
- в) кількістю учасників страховика, величиною математичних резервів, величиною технічних резервів, перевищенням фактичного запасу платоспроможності над нормативним;
- г) розміром статутного фонду, кількістю учасників страховика, величиною математичних резервів.

3. Об'єктом страхування майна є майнові інтереси, що пов'язані із:

- а) купівлею, продажем та використанням майна підприємств;
- б) володінням, користуванням і розпорядженням майном;
- в) ризиками управління підприємством та його персоналом;
- г) виникненням збитків внаслідок невиконання обов'язків за контрактами постачання.

4. Критерії оптимізації структури джерел формування капіталу:

- А) Зменшення оподаткування, започаткування нового планування
- Б) Покращення кваліфікації працівників, збільшення прибутку оптимізацією виробництва
- В) Ризик неплатоспроможності, мінімізація оподаткування, ризик втрати фінансової незалежності
- Г) Скуповування акцій інших компаній для збільшення своїх активів

5. Активи – це:

- А) Власний капітал і зобов'язання підприємства, що розглядаються як джерела формування активів.
- Б) Система збору, нагромадження, обробки, групування, узагальнення і реєстрації (фіксації) необхідної інформації або її сукупних даних, що відображають кількісну чи якісну характеристику подій, явищ, фактів, процесів, об'єктів тощо
- В) Ресурси (майнові і фінансові), які контролюються підприємством, які можуть мати вартісну оцінку і від використання яких очікуються прибутки в майбутньому
- Г) Капітал у цінних паперах (акціях, облігаціях тощо), що дає право їхнім власникам регулярно привласнювати частину додаткової вартості у вигляді дивіденду або відсотка.

6. На заключному етапі фінансового аналізу:

- А) Обґрунтовується попереднє вивчення фінансового стану організацій
- Б) Обґрунтовується доцільність здійснення конкретних господарських, інвестиційних і фінансових рішень, встановлюється ступінь їх відповідності цілям розвитку підприємства.
- В) Обґрунтовується аналіз зовнішнього середовища
- Г) Обґрунтовуються всі невизначені питання та виправляються помилки майбутніх періодів

7. Згідно закону передбачається така система управління центральним банком:

- а) однорівнева;
- б) багаторівнева;
- в) дворівнева.

8. Усі банки незалежно від форми власності, величини капіталу та спеціалізації виконують:

- а) операції, пов'язані з розрахунково-касовим обслуговуванням фіз-осіб;
- б) операції, пов'язані з розрахунково-касовим обслуговуванням клієнтів ;
- в) операції, пов'язані з розрахунково-касовим обслуговуванням .

9. Нетрадиційні банківські операції:

- а) це операції з надання в користування сейфів, консалтингових послуг, довірчих (кредитних) операцій тощо;
- б) це операції з надання в користування сейфів, консалтингових послуг, довірчих (трастових) операцій тощо;
- в) це операції з надання в користування цінних паперів, консалтингових послуг, довірчих (трастових) операцій тощо.

10. Державні банки являють собою:

- а) центральні банки, окремі комерційні або спеціалізовані банки, націоналізовані повністю або шляхом придбання державою контрольного пакета акцій;
- б) комерційні банки, які мають пакет акцій державного контролю;
- в) правильної відповіді немає.

11. Банки мають право здійснювати такі операції та угоди за наявності банківської ліцензії без отримання письмового дозволу:

- а) Приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб;
- б) Розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик;
- в) Послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей та документів.

12. Склад додаткового капіталу банку регулюється:

- а) Національним банком України;
- б) самостійно;
- в) Не регулюється взагалі.

13. Чи правда, що банк має право збільшувати статутний капітал після того, як усі учасники повністю виконали свої зобов'язання щодо оплати паїв або акцій:

- а) тільки за згоди НБУ;
- б) ні;
- в) так.

14. Рішення про державну реєстрацію банку або про відмову в реєстрації приймає Національний банк України не пізніше ...:

- а) тримісячного строку з моменту подання повного пакета документів;
- б) п'ятимісячного строку з моменту подання повного пакета документів;
- в) триденного строку з моменту подання повного пакета документів.

15. Головною метою банківського нагляду і контролю є безпека та фінансова стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів:

- а) безпека грошей;
- б) є безпека та фінансова стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів;
- в) захист інтересів вкладників і кредиторів.

16. Якщо банк не виконав жодної банківської операції протягом одного року з дня отримання банківської ліцензії:

- а) Національний банк України може відкликати банківську ліцензію;
- б) Національний банк України може змінити керуючі органи банку;
- в) Національний банк України повинен перевірити діяльність банку.

17. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю відповідають за борг товариства:

- а) у межах належних їм внесків;
- б) у межах належних їм внесків і майном у розмірі, кратному внеску;
- в) несуть солідарну відповідальність усім майном;
- г) всі відповіді правильні.

18. Фінансові ресурси підприємства утворюються за рахунок:

- а) тільки власних коштів;
- б) власних і позичкових коштів;
- в) тільки позичкових коштів;
- г) всі відповіді правильні.

19. В унітарних державах бюджет має такий характер:

- а) багаторівневий;
- б) трирівневий;
- в) дворівневий;
- г) однорівневий.

20. Хто відповідає за касове виконання Державного бюджету України:

- а) Фонд державного майна;
- б) Державне казначейство;
- в) Кабінет Міністрів;
- г) всі відповіді правильні?

21. Бюджетний устрій держави залежить від:

- а) державного устрою;
- б) структури фінансової системи держави;
- в) правових засад розподілу доходів і видатків бюджетів держави;
- г) всі відповіді правильні.

22. За допомогою податків перерозподіляються:

- а) резервні фонди;
- б) ВВП і НД;
- в) вартість основного капіталу;
- г) вартість робочої сили.

23. Залежно від рівня державного управління податки поділяють на:

- а) загальнодержавні, місцеві;
- б) прямі, непрямі;
- в) разові;
- г) систематичні.

24. Як класифікують податки за методом оподаткування:

- а) прямі, непрямі;
- б) загальнодержавні та місцеві;
- в) прогресивні, регресивні, пропорційні;
- г) розкладні, окладні?

25. Що оподатковується:

- а) об'єкт податку;
- б) носій податку;
- в) суб'єкт податку;
- г) джерело податку?

26. Фізичні та юридичні особи, які зобов'язані сплачувати податок за законом, є:

- а) суб'єктами податку;
- б) носіями податку;
- в) об'єктами податку;
- г) джерелами податку.

27. Торгівля золотом на міжнародному ринку здійснюється:

- а) тільки в регламентованій стандартній формі;
- б) у вільній формі;
- в) в залежності від особливостей ринку окремої країни.

28. Операції з переказу грошей охоплюють:

- а) усі форми та види розрахунків та трансфери;
- б) операції, пов'язані з переміщенням капіталу з метою його приросту;
- в) короткострокові фінансові дії з отримання прибутку у вигляді різниці у процентах з отриманих кредитів.

29. МВФ та МБРР було створено під час:

- а) Паризької валютної конференції;
- б) Генуезької валютної конференції;
- в) Бреттон-Вудської валютної конференції;
- г) Ямайської валютної конференції.

30. Ванільні облігації - це облігації, які:

- а) мають звичайні характеристики облігацій і випускаються без будь-яких особливих умов;
- б) мають мінімальні процентні ставки, індексація яких відбувається періодично;
- в) надають інвесторові можливість обміняти борг на інші цінні папери емітента за заздалегідь визначеною ціною, у заздалегідь визначений період надають інвесторові право купувати цінні папери емітента протягом певного періоду за наперед установленною ціною.

31. Задача

Використовуючи наведені дані, потрібно знайти вартість підприємства методом порівняння продажів, якщо підприємство-аналог з обсягом чистої виручки від реалізації 20 000 тис. грн., чистим прибутком 1 550 тис. грн. та операційним Cash-flow 1 850 тис. грн. було реалізоване за 4 500 тис. грн.

Показник	Підприємство - аналог	Об'єкт оцінки
1. Чистий прибуток, тис. грн.	1550	2000
2. Операційний Cash-flow, тис. грн.	1850	2200
3. Чиста виручка від реалізації, тис. грн.	20000	28000